

**Elgbeitetakst
2009
Gol**

Innhold

- 1. Forord**
- 2. Metode**
- 3. Bestandsdata/registreringer**
- 4. Kart og tabeller**
- 5. Vurderinger av registreringene**
- 6. Anbefalinger**

Forord

Beitetakseringa er utført på oppdrag fra Gol Kommune ved miljøvernrådgiver Jørn Magne Forland. Oppdraget var på forhand definert til retaksering som bestandstakst på tidligere takserte flater. Einar Mjølid påviste flatene på kart, som sammen med tidligere notert rutetilvisning, er av stor verdi for et rasjonelt feltarbeid.

Oppdraget begrenses til innsamling, bearbeiding, presentasjon og en anbefaling ut i fra *årets* takst. En sammenstilling mot tidligere takster og annet registrert materiale ligger utenfor dette oppdraget. Denne taksten, sammen med annet registrert materiale som ”Sett elg skjema”, slaktevekter, skogskader av beitebruk og ikke minst trafikkollisjoner, vil danne grunnlag for de beslutninger som skal tas for den framtidige elgforvaltninga.

Takk for oppdraget, jeg håper resultatene vil være til hjelp i det videre forvaltningsarbeidet.

Gire, 21 aug 2009
Åsmund Grønning

Metode

Det er taksert etter metode utvikla av Knut Solbraa (UMB), som gjennom mer enn 20år har vært engasjert i å utvikle takstmetoder tjenlige for elgforvaltninga. Metoden er t.d. gjort tilgjengelig gjennom heftet "Elgbeitetaksering".

Det er her benytta bestandsvis taksering, med utlegging av fortrinnsvis 30 prøveflater i hvert bestand. På hver prøveflate noteres alle aktuelle planter med høgde og beitegrad, innafor en sirkel med radius på 1,99m. Hver prøveflate utgjør 12,5m². Seinere sammenstilles resultatene fra hver prøveflate, slik at de gir et uttrykk for beitetrykket i bestandet slik det framgår av tabellen under punktet "Bestandsdata".

Bestandsdata

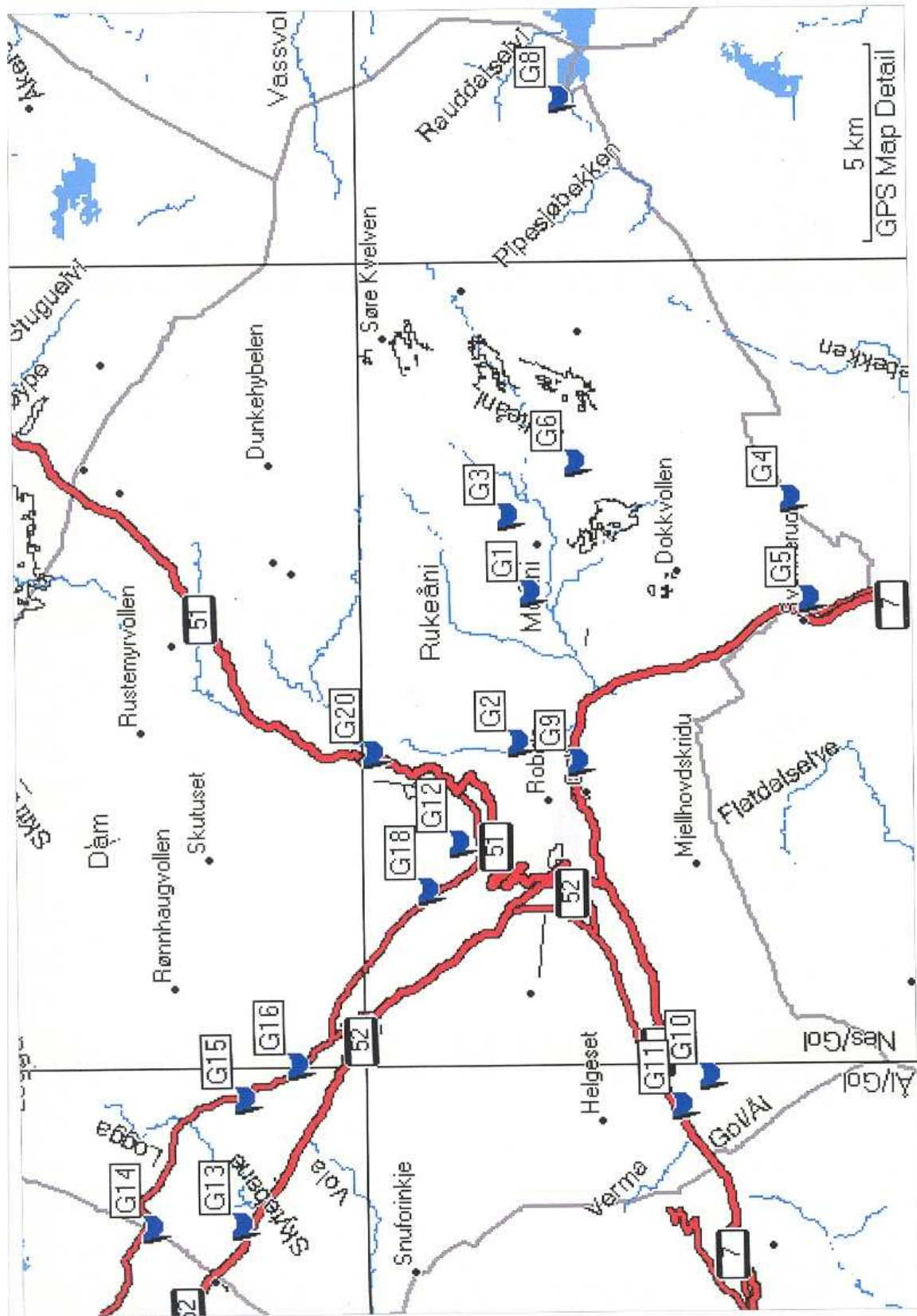
Hvert bestand er tidligere gitt et nr. I tillegg har de nå fått et navn, samt at det er notert fullstendige koordinater ved hjelp av (fritids-) GPS inne i hvert bestand. Dette gir en nøyaktighet på ± 5 m, noe som gjør det enkelt dersom en ønsker å oppsøke bestandet seinere. Høyden er og samtidig notert etter GPS-måling. Denne funksjonen er mindre nøyaktig, men er fullt ut tilfredsstillende for dette formålet. Det er og notert hovedtreslagets høyde. Av tabellen går det fram et enkelte bestand begynner å nå en slik høyde, at disse er i ferd med å bli lite tjenelige å beitetaksere på.

Allerede før feltarbeidet starta, ble 3 opprinnelige bestand utelatt da disse ikke var egna. Det er nå taksert 17 bestand (opprinnelig 20) og disse har beholdt sitt nr. fra tidligere. Ved framtidig taksering bør det vurderes å erstatte de bestanda som nå begynner å bli store. Erstatningsbestand kan da gjerne ligge i nærheten, slik at en får kontinuitet i registreringene fra området.

Følgende beiteplanter er registret: a) furu, b) bjørk, c) ROS. I tillegg er det registrert vier og einer. Vier er registrert under ROS (rogn, osp, selje(salix)). Einer er registrert på bestandsskjema der den utgjorde innslag av betydning, men er ikke gitt plass i framstillinga her, da den bare var framtrede i enkelte bestand. Verdiene framgår av tabell og figurer.

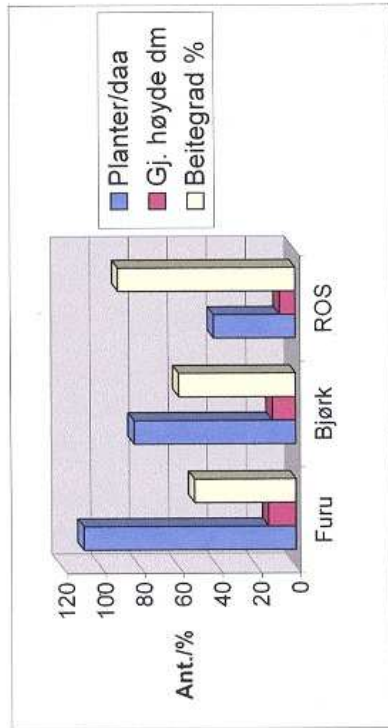

Fra bestand nr.6 "Skardnatten". Svært hardt beita!

Hovedtall for Gol, elgbeitetakst 2009

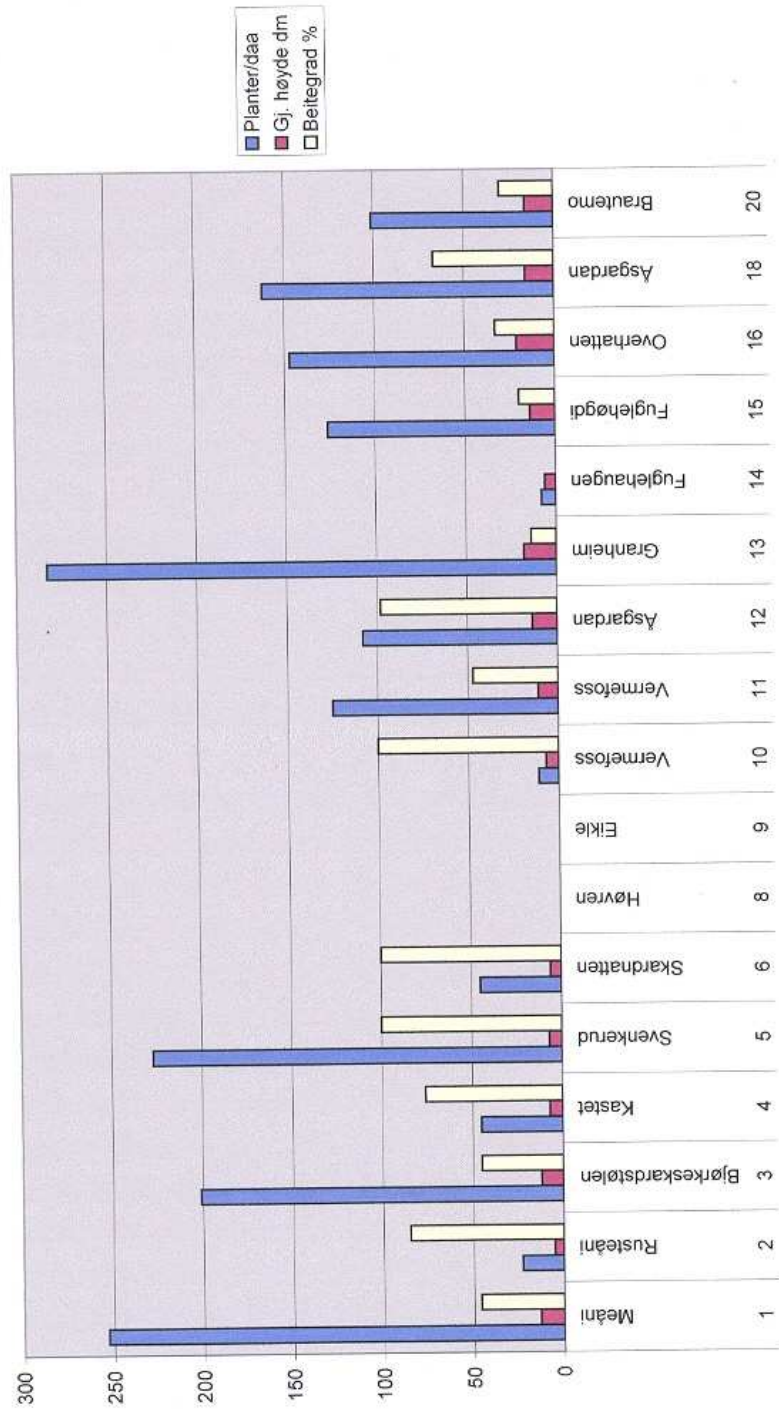
Planter/daa	Furu	Bjørk	ROS
Gj. høyde dm	109	83	42
Beitegrad %	14	12	8
	52	60	91

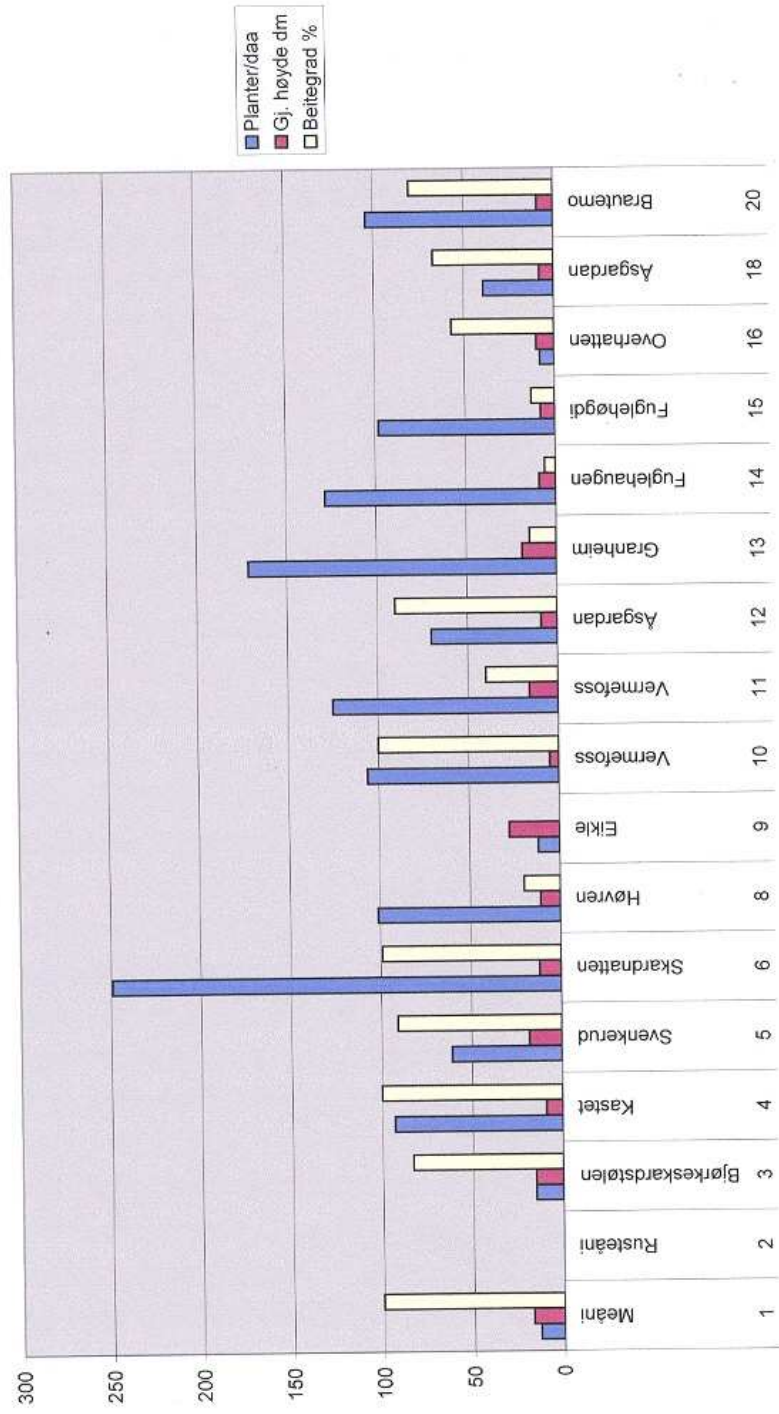
Bestandsdata Gol for elgbeitetakst 2009

Best. Nr.	Sted	Areal (daa)	Høyde (dm)	Dato	UTM Øst	UTM Nord	Höh	Furu Planter/daa	Furu Gj. høyde dm	Furu Beitegrad %	Bjørk Planter/daa	Bjørk Gj. høyde dm	Bjørk Beitegrad %	ROS Planter/daa	ROS Gj. høyde dm	ROS Beitegrad %
1	Meåni	20	22	03.06.09	0503502	6730448	601	253	13	46	13	17	100	21	8	100
2	Rusteåni	5	13	13.05.09	0499701	6730618	411	23	5	86	20	5	100	20	5	100
3	Bjørkeskar	7	15	03.06.09	0505442	6731028	811	201	12	45	15	15	83	3	7	0
4	Kaslet	10	35	15.05.09	0505855	6723920	724	45	7	76	93	9	100	55	5	100
5	Svenkenud	5	50	14.05.09	0503282	6723452	266	227	7	100	61	18	91	115	6	100
6	Skardmatte	10	17	03.06.09	0506786	6729330	811	45	6	100	249	12	99	7	5	100
8	Høyren	45	45	03.06.09	0516102	6726643	845	101	11	20	101	11	20	5	9	0
9	Eikle	10	25	13.05.09	0498212	6726315	221	11	7	100	12	28	0	98	17	19
10	Vermefoss	5	20	12.05.09	0491173	6726120	440	108	5	100	108	5	100	56	5	100
11	Vermefoss	5	40	12.05.09	0490395	6726807	319	125	11	47	125	16	40	72	6	100
12	Asgardan	20	40	20.05.09	0497115	6732308	755	108	14	98	70	9	90	3	5	100
13	Grannheim	15	25	03.06.09	0487501	6737942	550	283	18	14	171	19	15	45	8	82
14	Fuglehaugt	5	25	02.06.09	0487448	6740221	741	8	6	0	128	9	6	27	5	100
15	Fuglehaugt	10	20	27.05.09	0490693	6737844	718	128	14	20	98	8	13	3	5	100
16	Overhatten	15	30	27.05.09	0491516	6736485	864	147	21	33	8	10	57	189	6	97
18	Asgardan	15	35	19.05.09	0495914	6733120	684	162	16	67	39	8	67	15	5	100
20	Brautleimo	12	17	19.05.09	0499441	6734486	784	101	16	30	104	9	80	15	5	100

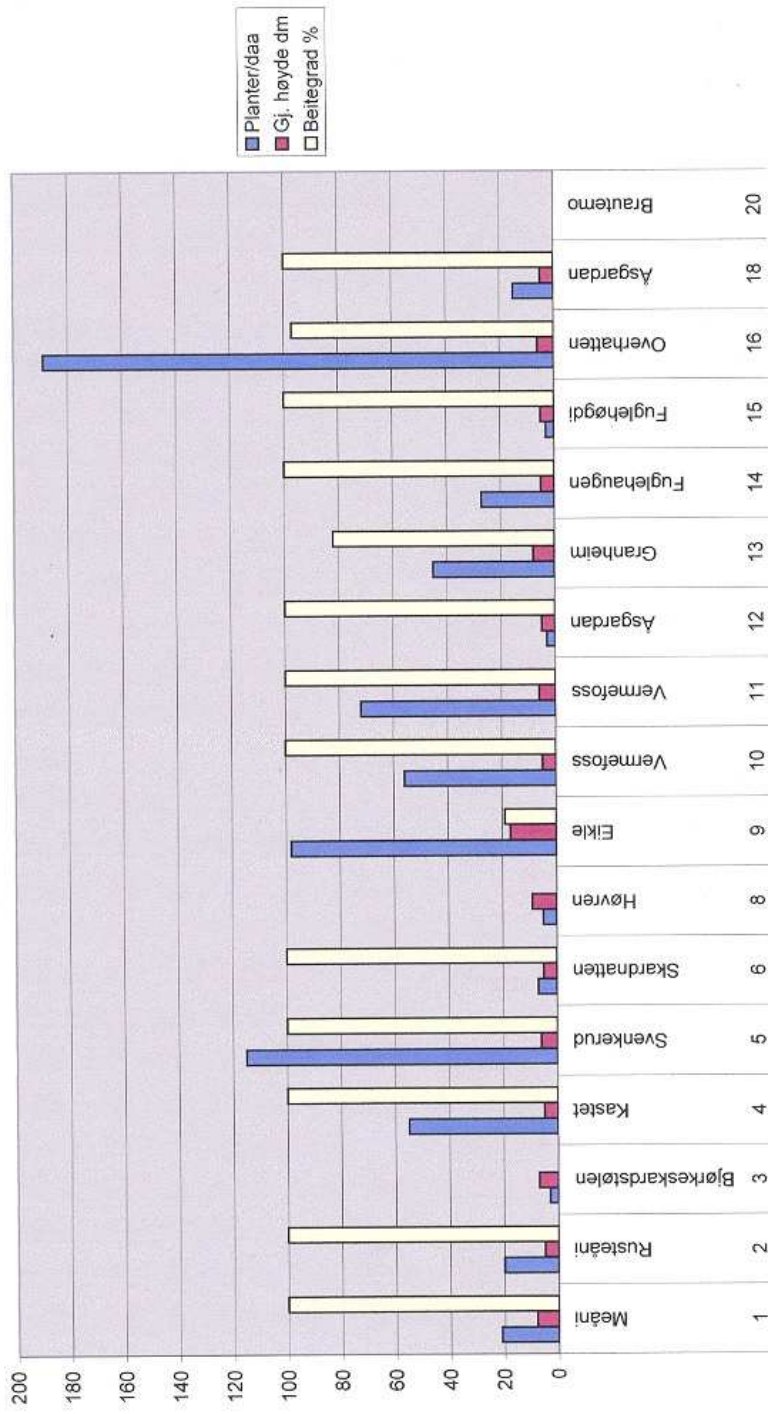
FURU GOL 2009

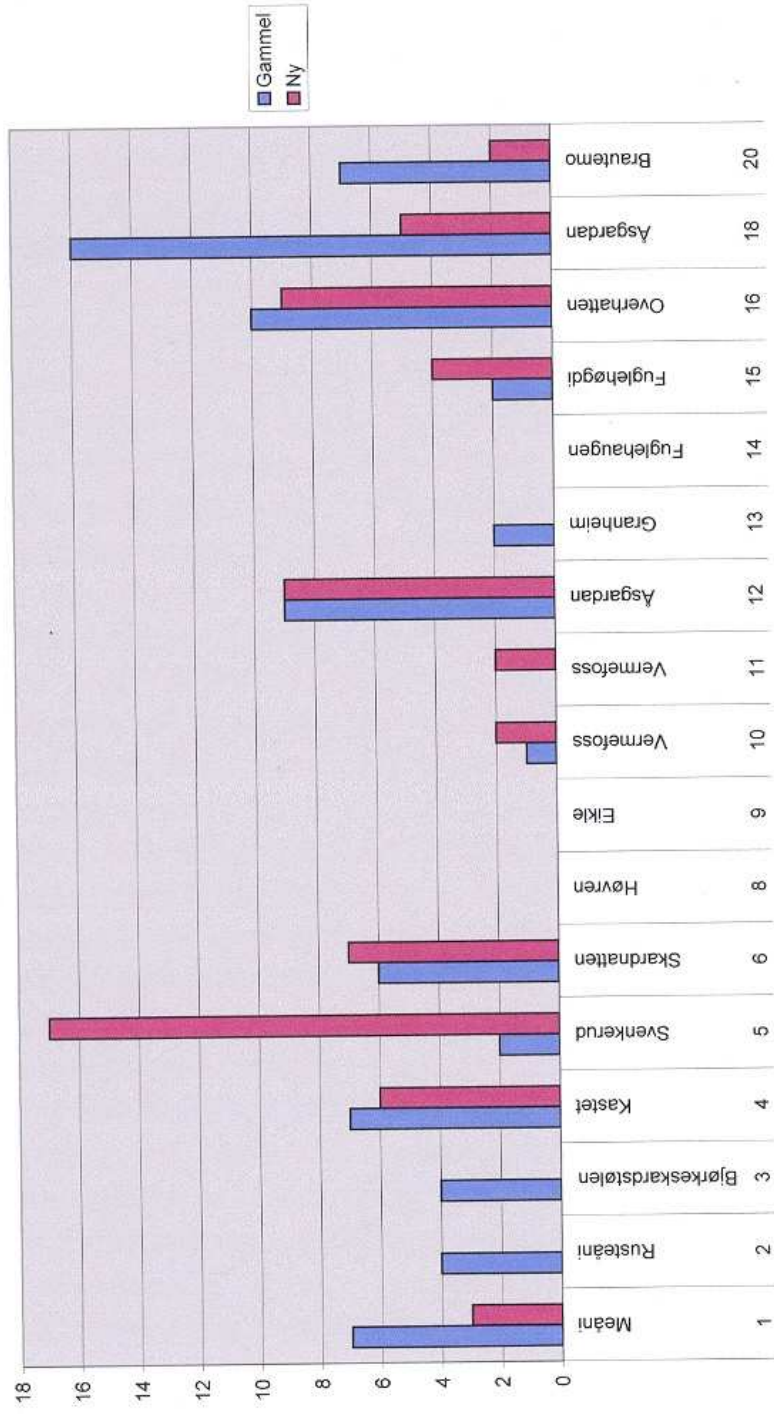
BJØRK GOL 2009

ROS GOL 2009

Møkk Gol

Vurderinger av registreringene

Når det gjelder vurdering av registreringene er det viktig å huske på at det er den mulige *forproduksjonen* vi får uttrykk for. Det er således *ikke* et uttrykk for grad av skogskader. Der det er god rekruttering av nye planter kan det aksepteres en beitegrad opp til 40%, ellers bør en ikke overstige 35%. Dette fordi høyere beitetrykk vil føre til at kommende års skudd og kvistproduksjon over tid vil reduseres slik at tilgangen på for minker. Dersom beitetrykket øker til 60% eller mer, vil minst halvparten av beiteplantene slutte å vokse.

For Gol som helhet ser en alle gruppene registrerte planter er så sterkt beita, at de på sikt vil gi redusert forproduksjon. De registrerte flatene har i gjennomsnitt få beiteplanter pr daa.

Grappa ROS er hardest beita, som helhet 91%. I tillegg med en høyde på 8dm er derfor denne gruppa i ferd med å bli beita ut. Sjøl i delområdene mot Hemsedal, der furu og bjørk er lite til moderat beita, er gruppa ROS sterkt beita med svært lave høyder. Forproduksjonen på denne gruppa har blitt marginal.

For furu og bjørk er og totalbilde en for sterk beiting, med et beitetrykk på rundt 50%. Brutt ned på bestandsnivå, ser en stor variasjon i beitetrykk og ikke minst i planteantall pr daa.

Anbefalinger

Sett ut i fra årets beiteregistrering er beitebelastningen for høy. Rekrutteringa av beiteplanter i gruppa ROS til forproduksjon er nærmest fraværende, da disse plantene beites så hardt at de unntaksvis når høyder på over 1m. For furu og bjørk er situasjonen bedre, disse er imidlertid og så hardt beskatta at de over tid vil minske i tilgjengelig forproduksjon. En reduksjon i beitebelastningen, med færre dyr, må derfor til. Anbefaler derfor ny taksering om to år for oppfølging.